

ชาติพันธุ์กับปัญหาการรับบริการฝากครรภ์ของมารดาชาวพม่า : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี
ETHNICITY AND PROBLEMS OF ANTENATAL CARE SERVICE UTILIZATION AMONG BURMESE
MOTHERS : A COMMUNITY STUDY IN KANCHANABURI

รจนา ช่อวิเชียร 5537093 SHSH/M

ศศ.ม. (สังคมศาสตร์และสุขภาพ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ลือชัย ศรีเงินยวง, Ph.D. (MEDICAL ANTHROPOLOGY), เพ็ญจันทร์
เซอร์เรอร์, Ph.D. (HEALTH AND SOCIAL WELFARE), วิภา ศิริสุข, Dr.P.H. (HEALTH PSYCHOLOGY)

บทคัดย่อ

ปัญหาการฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์ของแม่ยังเป็นปัญหาสำคัญในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีเศรษฐกิจตกต่ำซึ่งรวมถึงปัญหาแม่ที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์และเป็นคนย้ายถิ่นในบริเวณชายแดนไทย-พม่าของประเทศไทย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์ของแม่ชาวพม่าและปัจจัยกำหนดคือความเป็นชาติพันธุ์ชาวพม่าและบริบทชีวิตของการเป็นคนย้ายถิ่น โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมกับแม่ชาวพม่าที่ฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์จำนวน 11 ราย ผลการศึกษาพบว่าแม่ชาวพม่าทั้ง 11 รายมีการฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์

โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อปัญหาดังกล่าวคือวัฒนธรรมความเชื่อในเรื่องของการตั้งครรภ์ การฝากครรภ์และการดูแลทารก ปัญหาการเข้าไม่ถึงบริการอันเนื่องมาจากปัญหาการสื่อสารเพราะพูดภาษาไทยไม่ได้ ปัญหาการเดินทางที่ยากลำบากและห่างไกลสถานบริการ ตลอดจนปัญหาความยากจนที่ทำให้ต้องให้ความสำคัญกับการหารายได้เลี้ยงชีพมาก่อนการหยุดงานเพื่อมาฝากครรภ์ การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่าระบบบริการสาธารณสุข โดยเฉพาะการฝากครรภ์ควรมีการปรับเกณฑ์การประเมินและรูปแบบการให้บริการที่สอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมสังคมเศรษฐกิจและการเดินทางของแม่ชาวพม่าที่เป็นคนย้ายถิ่นให้มากขึ้น โดยเน้นการให้บริการเชิงรุก บูรณาการการทำงานให้มีความสอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ปรับปรุงระบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้มีความเหมาะสม โดยใช้ภาษาพม่าเป็นต้น

ETHNICITY AND PROBLEMS OF ANTENATAL CARE SERVICE UTILIZATION
AMONG BURMESE MOTHERS : A COMMUNITY STUDY IN KANCHANABURI

ROTHANA CHOWICHAIN 5537093 SHMS/M

M.A. (SOCIAL SCIENCES AND HEALTH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: LUECHAI SRINGENYUANG, PH.D. (MEDICAL ANTHROPOLOGY), PENCHAN SHERER, PH.D. (HEALTH AND SOCIAL WELFARE), VEENA SIRISOOK, Dr. P.H. (HEALTH PSYCHOLOGY)

ABSTRACT

An incomplete schedule of antenatal care service utilisation among mothers living with poverty is still a major problem in many developing countries, especially the ethnic migrants living along the Thailand-Myanmar border.

This study aimed to understand problems of incomplete scheduling of antenatal care service use among Burmese mothers, and the influencing factors which include the mother's ethnic backgrounds and migration contexts. A qualitative approach using in-depth interviews and non-participant observation as data collection techniques was employed; eleven mothers with incomplete schedules of antenatal care service use were selected as informants.

Results of the study revealed the different patterns of incompleteness of antenatal care service use by all mothers. Major factors accounting for the problems include the mother's cultural beliefs concerning pregnancy, antenatal care, and baby care. Inaccessibility to antenatal care service is one of the main factors found, being caused by language barriers and communication problems, long distances, lack of transportation, and poverty. Those factors simultaneously caused the mothers to give priority to work instead of coming to the health centre for antenatal care service.

Recommendations of this study include the improvement of the existing antenatal care service schedule, which should be more responsive to the socio-cultural and economic contexts of the migrant mothers, i.e., by providing more out-reach service and using the local language in the health education message.

KEY WORDS: ANTENATAL CARE / ETHNICITY, QUALITATIVE RESEARCH / BURMESE MOTHER / MIGRANTS

106 pages